

Verslag van de bijeenkomsten over de opslag van grond op eigen terrein

Regels passen niet bij kleine partijen

De regelgeving rond het opslaan en verwerken van grond lijkt vooral afgestemd op grote bedrijven en grote partijen. Hoe cumelabedrijven daarmee om moeten gaan, was onderwerp van een serie informatiebijeenkomsten van CUMELA Nederland in samenwerking met Bodem+ in november en december. Met soms felle discussies.

De regels voor het opslaan en verwerken van grond zijn vastgelegd in het Besluit bodemkwaliteit. Daarin zijn regels opgenomen voor de opslag van grond op eigen terrein en de bijbehorende bestemmingsplannen en vergunningen. Veel cumelabedrijven hebben daarmee te maken, want steeds meer bedrijven merken dat daarop wordt gehandhaafd, zo vertelden de inleiders van Bodem+, Petra Bakker en Michiel Gadella. Zij waarschuwden de aanwezigen dat de boetes bij overtredingen niet mis zijn. Deze beginnen namelijk bij € 3400,-.

Dat veel bedrijven op dit vlak belemmeringen ervaren, bleek wel uit de belangstelling. Gemiddeld kwamen er meer dan

honderd personen naar de informatieavond. De deelnemers hebben openhartig hun mening gegeven en meegedacht over de regels die gelden voor de opslag van grond op eigen erf. De toon was soms fel, omdat de regelgeving niet altijd overeenkomt met de huidige praktijk van werken. Tijdens de bijeenkomsten werd duidelijk dat bedrijven met een kleine omzet problemen ervaren om aan de regelgeving te voldoen. Gezamenlijk is verkend waar deze problemen zich met name voordoen en welke oplossingsrichtingen mogelijk interessant zijn om verder verkend te worden. Door een ieder werd gepleit voor een gelijk speelveld, waar iedereen zich moet houden aan de regels.

Waarom regels voor samenvoegen?

Het bodembeleid in Nederland is erop gericht dat grond wordt hergebruikt zonder dat verontreinigde grond zich ongecontroleerd verspreidt en waarbij de kwaliteit van de toe te passen grond geschikt is voor de (toekomstige) functies van de bodem. Helaas staat de bodemsector nogal eens negatief in het nieuws. Denk aan krantenkoppen als 'Gesjoemel met vervuilde grond'. Om de kwaliteit in de bodemsector te verbeteren, zowel bij bedrijven als bij overheden, is een aantal kritische werkzaamheden geformuleerd die alleen mogen worden uitgevoerd door gecertificeerde en erkende intermediairs. Het uitvoeren van partijkeuringen en laboratoriumwerkzaamheden zijn hiervan enkele voorbeelden. Ook het samenvoegen van partijen grond is een kritische werkzaamheid, onder meer vanwege het risico op het wegmengen van verontreinigingen. Een kwaliteitsverbetering is van groot belang voor iedereen die werkzaam is in de grondhandel, omdat het vertrouwen van de klant in het product dat wordt verhandeld daarmee toeneemt.

De knelpunten bij samenvoegen

De aanwezigen tijdens de bijeenkomsten onderkennen dat er regels nodig zijn om een goede kwaliteit te borgen. Alleen passen deze regels niet in alle opzichten bij de huidige praktijk op veel cumelabedrijven. Ze zijn te veel gericht op grote inrichtingen met een aanzienlijke omzet van grote partijen grond. De meeste cumelabedrijven werken met kleine partijen, veelal schone grond tot maximaal klasse 'wonen'. Deze grond is afkomstig van eigen werkjes, wordt gebracht door particulieren of is ingekocht om weer te gebruiken in ophogingen en aanvullingen. Grond wordt in de cumelasector gezien als een product waarmee je werkt. Het samenvoegen van verschillende partijen vindt plaats vanwege beperkte opslagruimte of om een beter grondproduct te maken. Ook zijn de keuringskosten van een grotere - samengevoegde - partij relatief gezien lager dan het keuren van kleine afzonderlijke partijen. Het brengen van grond naar een gecertificeerde grondbank is in veel delen van het land vanwege de afstanden te duur. Volgens het Besluit bodemkwaliteit is het samenvoegen van verschillende partijen grond alleen toegestaan als je hiervoor gecertificeerd en erkend bent. Uit een snelle peiling onder de aanwezigen in de zaal bleek echter dat slechts een enkeling aan deze voorwaarde voldoet. "Wat weerhoudt cumelaondernemers om hun opslagactiviteiten te laten certificeren en erkennen", was de centrale vraag. De kosten voor certificering zijn het belangrijkste knelpunt, want deze zijn aanzienlijk: afhankelijk van de vraag of een kwaliteitsborgingssysteem moet worden geïmplementeerd tot wel ruim € 10.000,-. Daarbij komen nog de kosten voor de audits, die per jaar circa € 4000,- bedragen. Dergelijke bedragen, gevoegd bij de kosten van bemonstering, zorgen ervoor dat de grond erg duur wordt, zeker als je maar een geringe omzet hebt van maximaal een paar duizend kuub. Een ondernemer die deze kosten voor certificering niet maakt, concurreert zo ondernemers weg

die aan de regelgeving willen voldoen en deze kosten wel moeten maken. Oftewel: er is een ongelijk speelveld.

Alternatieven voor certificering en erkenning

De inleiders van Bodem+ hebben enkele oplossingsrichtingen aangedragen om de hoge kosten voor certificering te vermijden en toch te voldoen aan de regelgeving. Met de aanwezigen is doorgenomen welke daarvan mogelijk interessant zijn om verder te verkennen.

Niet meer samenvoegen, maar partijen gescheiden opslaan

Door de inleiders werd aangedragen dat je kleine partijen met een geldig bewijsmiddel ook gescheiden op kunt slaan. Het is namelijk wel toegestaan om de afzonderlijke partijen in één werk toe te passen. De partijen moeten dan wel vooraf zijn gemeld bij het Meldpunt bodemkwaliteit. Gescheiden opslag vraagt wel meer ruimte op het terrein en die is niet altijd aanwezig.

Samenwerken met een intermediair die wel erkend is (zoals een grondbank of een erkende aannemer)

Ook hier zullen kosten aan verbonden zijn, maar deze zullen aanzienlijk lager zijn dan die van je zelf laten certificeren en erkennen. In de praktijk werkt dit op hoofdlijnen als volgt: de certificaathouder moet aan de certificerende instelling kunnen aantonen dat volgens de regels is gewerkt. De certificaathouder doet de acceptatie van de partijen en houdt de administratie bij. De deponhouder doet fysiek de samenvoeging en houdt een logboek en een situatietekening bij van het depot en geeft daarvan een afschrift aan certificaathouder, die hierop kan controleren. De aanwezige erkende bedrijven gaven aan dit niet altijd als oplossing te zien, vanwege het risico dat je erkenning in gevaar komt als de collega - de deponhouder - zich niet aan de regels houdt. Andere bedrijven zien hierin wel een kans of zien een mogelijkheid om gezamenlijk een grondbank op te zetten. Ook waren er voorbeelden van bedrijven die zo al naar tevredenheid samenwerken met een grondbank.

De kosten voor certificering en een ongelijk speelveld vormen dus de belangrijkste belemmering voor ondernemers om zich te laten certificeren en erkennen. Bij voldoende omzet hoeven certificering en erkenning het oprichten van een grondbank(je) door een cumelabedrijf niet in de weg te staan. Veel cumelabedrijven hebben echter te weinig omzet in grond om te certificeren. Ook de voorgestelde alternatieven kennen een aantal nadelen.

De regels voor samenvoegen van grond in het kort

- Je mag alleen samenvoegen als je hiervoor erkend bent.
- Je moet hiervoor een BRL 9335-certificaat hebben.
- Je moet zorgvuldig handelen en een registratie bijhouden.
- Tot 25 kubieke meter mag je zonder erkenning samenvoegen.
- Splitsen van partijen mag zonder erkenning (maar pas op bij niet-homogene partijen!)

De belangrijkste vragen en antwoorden

Hoe kun je zien of een partij is samengevoegd?

Dat kun je niet zien, maar de samenstelling moet aantoonbaar zijn via de administratie (vrachtgegevens, in/uit, et cetera). Alleen een AP04-keuring is niet voldoende.

In mijn Wm-vergunning staat dat ik mag samenvoegen. Hoef ik dan niet erkend te zijn?

In dit geval is nog steeds een erkenning verplicht. De Kwalibo-regelgeving staat boven eventuele ruimere regels die in de milieuvergunning worden genoemd: de Wm-vergunning mag geen regels bevatten die in strijd zijn met de regels ten aanzien van samenvoegen.

Waarom mogen partijen, bijvoorbeeld uit een woonwijk, van dezelfde kwaliteit op basis van de bodemkwaliteitskaart niet zonder erkenning bij elkaar worden gelegd (samengevoegd) op eigen erf, terwijl je de partijen wel zonder erkenning in één werk mag rijden?

De activiteit samenvoegen valt onder de erkenningsplicht. Het toepassen in een werk is niet erkenningsplichtig. Deze activiteit moet wel worden gemeld, zodat een handhaver eventueel kan controleren of de kwaliteit voldoet.

Moet je ook erkend zijn om deelpartijen af te splitsen van een grotere partij?

Nee, voor het splitsen van partijen grond is geen certificering of erkenning vereist. Na splitsing van een partij kan voor de deelpartijen gebruik worden gemaakt van de milieuhygiënische verklaring voor de oorspronkelijke partij. Daarbij moet het volgende in de administratie worden vastgelegd: de relatie tussen de deelpartij en de oorspronkelijke partij, de persoon of de instelling die de splitsing heeft uitgevoerd en de datum waarop de splitsing is uitgevoerd. Het kan wel risicovol zijn om partijen af te splitsen van een samengevoegde partij, omdat in het ene deel van de samengevoegde partij meer verontreinigingen kunnen zitten dan in een ander deel van de partij. Daarom wordt aanbevolen om alleen van een homogene partij kleinere partijen af te splitsen.

Voor meer vragen over het Besluit bodemkwaliteit en de regels voor de opslag en het samenvoegen van grond kunt u terecht bij Bodem+, tel. (088) 602 51 23. Zie ook www.bodemplus.nl. Contactpersonen zijn Petra Bakker en Michiel Gadella. Op de avonden zijn ook vragen gesteld die niet direct samenhangen met de opslag van grond. Deze worden in een volgende editie van Grondig behandeld. Alle presentaties van de informatieavonden kunt u terugvinden op de website van CUMELA.

De opmerkingen, knelpunten en oplossingen zullen door de beleidsmakers van Bodem+ worden gebruikt voor de evaluatie van de regelgeving. Het doel is een goede, maar ook haalbare aansluiting van de regelgeving op de praktijk.

Splitsen van partijen

Voor het splitsen van partijen grond is geen certificering of erkenning vereist. Na splitsing van een partij kan voor de deelpartijen gebruik worden gemaakt van de milieuhygiënische verklaring voor de oorspronkelijke partij. Daarbij moet het volgende in de administratie worden vastgelegd: de relatie tussen de deelpartij en de oorspronkelijke partij, de persoon of instelling die de splitsing heeft uitgevoerd en de datum waarop de splitsing is uitgevoerd. Het kan risicovol zijn om partijen af te splitsen van een samengevoegde partij, omdat in het ene deel van de samengevoegde partij meer verontreinigingen kunnen zitten dan in een ander deel. Daarom wordt aanbevolen om alleen van een homogene partij kleinere partijen af te splitsen. In die situatie kan de milieuhygiënische verklaring van de grote partij ook worden gebruikt voor de kleine partij. Van alle handelingen moet een administratie worden bijgehouden. Op de vraag of je op een partij grond met een kwaliteitsverklaring op basis van de bodemkwaliteitskaart mag splitsen, werd met een waarschuwing geantwoord: "Bij het splitsen van partijen die tegen de normgrenzen aan zitten, bestaat het risico dat je een partij uitlevert die over de normgrens heen gaat en bijvoorbeeld klasse 'industrie' is in plaats van klasse 'wonen'. Hetzelfde kan worden gezegd van een samengevoegde partij op basis van een bodemkwaliteitskaart."

Bestemmingsplan en milieuvergunning

In een korte presentatie hebben Johan van Dijk en Vincent Tijms, adviseurs ruimtelijke ordening en milieu van CUMELA Nederland, duidelijk gemaakt dat voor alle bedrijfsactiviteiten - en dus ook voor de opslag van grond - een goede inpassing in het bestemmingsplan en een dekkende milieuvergunning van groot belang zijn voor een gezonde ontwikkeling van het bedrijf. Voor het opzetten van een grondbank is het daarnaast belangrijk te letten op bodembeschermende voorzieningen, stofhinder (het voorkomen van verspreiding in de omgeving). Ook belangrijk zijn de verkeersbewegingen en het verkeersgeluid: hoeveel transportbewegingen zijn er toegestaan?

Als de bedrijfsactiviteiten niet in overeenstemming zijn met de bestemmingsomschrijving kan (moet) de gemeente gaan handhaven. Hierdoor is het onder meer onmogelijk geworden om een bedrijf te verkopen, uit te breiden of te laten overnemen. Het blijkt uit de contacten met leden dat er bij heel veel bedrijven iets schort aan de milieuvergunning, de bestemming of beide. Daarmee vertoont de fundering van het bedrijf scheuren.

Jan van der Leij *beleidsmedewerker GWW*